

Lý thuyết Tthcm - Ngắn gọn, đầy đủ - Tư tưởng Hồ Chí Minh

Tư tưởng Hồ Chí Minh (Trường Đại học Kinh tế Thành phố Hồ Chí Minh)

Scan to open on Studeersnel

CHƯƠNG MỞ ĐẦU:

- **Khái niệm tư tưởng HCM:**

“Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, là kết quả của sự vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu văn hoá nhân loại.”

- **Phương pháp luận:**

- Thống nhất tính Đảng và tính khoa học
- Quan điểm thực tiễn và nguyên tắc lý luận gắn liền với thực tiễn
- Quan điểm lịch sử - cụ thể
- Quan điểm toàn diện, hệ thống
- Quan điểm kế thừa và phát triển
- Kết hợp nghiên cứu các tác phẩm với thực tiễn CMVN

CHƯƠNG 1: CƠ SỞ, QUÁ TRÌNH HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN TƯ TƯỞNG HCM

- **Cơ sở hình thành tư tưởng HCM:**

- **Khách quan:**

- + Giá trị truyền thống dân tộc (chủ nghĩa yêu nước quan trọng nhất)
- + Tinh hoa văn hóa nhân loại
- + Chủ nghĩa Mác - Lênin: là cơ sở thế giới quan và phương pháp luận của TTHCM

- **Chủ quan:**

- + Khả năng tư duy và trí tuệ của HCM
- + Phẩm chất đạo đức và năng lực hoạt động thực tiễn

- **Quá trình hình thành và phát triển tư tưởng HCM:**

- Trước 1911: Hình thành tư tưởng yêu nước và chí hướng cứu nước
- 1911 - 1920: Tìm thấy con đường cứu nước, giải phóng dân tộc
Việc biểu quyết tán thành Quốc tế III và tham gia thành lập ĐCS Pháp (12/1920) trở thành người cộng sản VN đầu tiên, đã đánh dấu bước chuyển về chất trong tư tưởng Hồ Chí Minh -> từ người yêu nước trở thành người cộng sản.
- 1921 -1930: Hình thành cơ bản tư tưởng về cách mạng Việt Nam
- 1930 - 1945: Vượt qua thử thách, kiên trì giữ vững lập trường cách mạng
- 1945 -1969: Tư tưởng HCM tiếp tục hoàn thiện, phát triển

CHƯƠNG II: TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ VẤN ĐỀ DÂN TỘC VÀ CÁCH MẠNG GIẢI PHÓNG DÂN TỘC

- Chủ nghĩa yêu nước chân chính là một bộ phận của tinh thần quốc tế.
- **Đối tượng của cách mạng ở thuộc địa:** chủ nghĩa thực dân và tay sai phản động
- **Nguyên nhân sâu xa dẫn tới chiến tranh xâm lược thuộc địa:** CNTB chuyển sang giai đoạn độc quyền (đế quốc chủ nghĩa)
- **Phương pháp tiến hành cách mạng giải phóng dân tộc:** Bạo lực cách mạng
- + Bạo lực Cm bao gồm 2 lực lượng: Lực lượng chính trị quần chúng (Mặt trận Việt minh) và lực lượng vũ trang nhân dân
- + Hình thức: Đấu tranh chính trị và đấu tranh vũ trang

CHƯƠNG III: TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ CNXH VÀ CON ĐƯỜNG QUÁ ĐỘ LÊN CNXH Ở VIỆT NAM

- Mục tiêu cuối cùng của chủ nghĩa cộng sản: Giải phóng con người
- **Đặc trưng CHXH ở VN:**
- + Là chế độ chính trị do dân làm chủ
- + có nền kinh tế phát triển cao, gắn liền với sự phát triển của khoa học kỹ thuật
- + CNXH là chế độ không còn người bóc lột người
- + Là một XH phát triển cao về văn hóa, đạo đức
- **Mục tiêu cao nhất** của CNXH: Nâng cao đời sống nhân dân
- **Mục tiêu chính trị:** Xây dựng nhà nước của dân, do dân, vì dân (Nhà nước có hai chức năng: dân chủ và chuyên chính)
- **Mục tiêu kinh tế:** Nền kinh tế xã hội chủ nghĩa với công - nông nghiệp hiện đại, khoa học - kỹ thuật tiên tiến.
- **Mục tiêu văn hóa - xã hội:**
- + Phương châm xây dựng nền văn hóa là: **Dân tộc, khoa học, đại chúng**
- + **Mục tiêu hàng đầu:** đào tạo con người
- **Động lực quan trọng nhất và quyết định nhất của XHCN:** Con người
- **Hạt nhân trong hệ động lực XHCN:** Sự chỉ đạo sáng suốt của Đảng
- **Giặc nội xâm:** tham ô, lãng phí, quan liêu
- **Con đường quá độ lên CNXH ở VN:** Thực chất của thời kỳ quá

độ lên CNXH ở nước ta là quá trình cải biến nền sản xuất lạc hậu thành nền sản xuất tiên tiến, phát triển.

- **Đặc điểm:** Từ một nước công nghiệp lạc hậu tiến thẳng lên xã hội chủ nghĩa không kinh qua giai đoạn phát triển TBCN
- **Mâu thuẫn cơ bản của thời kỳ quá độ:** Mâu thuẫn giữa nhu cầu phát triển cao của lực lượng sản xuất và thực trạng kinh tế nghèo nàn, lạc hậu ở nước ta
- **Nhiệm vụ lịch sử:**
 - + Xây dựng nền tảng vật chất - kỹ thuật
 - + Kết hợp cải tạo và xây dựng, trong đó xây dựng làm trọng tâm
- **Xây dựng CNXH trong thời kỳ quá độ**
 - **Trong chính trị:** Giữ vững và phát huy vai trò lãnh đạo của Đảng
 - **Trong kinh tế:** HCM là người đầu tiên chủ trương phát kinh tế nhiều thành phần
 - **Trong văn hóa xã hội:** HCM nhấn mạnh đến vấn đề xây dựng con người mới

CHƯƠNG IV: TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

- **Sự ra đời của ĐCSVN**

Chủ nghĩa Mác Lenin + Phong trào công nhân + Phong trào yêu nước

- **Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng ĐCSVN trong sạch, vững mạnh:**

- **Nội dung công tác xây dựng ĐCSVN:**

- **Xây dựng đảng về tư tưởng, lý luận**
- **Xây dựng đảng về chính trị**
- **Xây dựng Đảng về tổ chức, bộ máy, công tác cán bộ:** Chi bộ là tổ chức hạt nhân, quyết định chất lượng lãnh đạo của Đảng

- + **Các nguyên tắc tổ chức sinh hoạt Đảng:**

++ Tập trung dân chủ: Nguyên tắc cơ bản - Tập trung trên nền tảng dân chủ, dân chủ dưới sự chỉ đạo của tập trung

++ Tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách

++ Tự phê bình và phê bình: Mục đích: Làm cho phần tốt trong mỗi con người nảy nở như hoa mùa xuân

++ Kỷ luật nghiêm minh, tự giác

++ Đoàn kết, thống nhất trong đảng

++ Cán bộ, công tác cán bộ

- **Xây dựng Đảng về đạo đức**

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐẠI ĐOÀN KẾT DÂN TỘC VÀ ĐẠI ĐOÀN KẾT QUỐC TẾ

- **Vai trò của đại đoàn kết dân tộc**
 - Đại đoàn kết là vấn đề có ý nghĩa chiến lược, quyết định thành công của cách mạng
 - Đại đoàn kết dân tộc là mục tiêu, nhiệm vụ hàng đầu của Đảng, của dân tộc
- **Điều kiện thực hiện đại đoàn kết dân tộc:**
 - Kế thừa truyền thống: Yêu nước - nhân nghĩa - đoàn kết
 - Phải có lòng khoan dung, độ lượng với con người
- **Hình thức tổ chức khối đại đoàn kết dân tộc: Là mặt trận dân tộc thống nhất**
 - **Nguyên tắc xây dựng MTDTTN**
 - + **Nguyên tắc cốt lõi:** MTDTTN phải được xây dựng trên nền tảng liên minh công - nông - trí, dưới sự lãnh đạo của Đảng
- ++ ĐCSVN vừa là một thành viên của mặt trận dân tộc thống nhất, vừa là lực lượng lãnh đạo mặt trận
 - + Mặt trận dân tộc thống nhất phải hoạt động trên cơ sở đảm bảo lợi ích tối cao của dân tộc, quyền lợi cơ bản của các tầng lớp nhân dân: độc lập - tự do - hạnh phúc
 - + Nguyên tắc: **Hiệp thương dân chủ**
 - + Là khối đoàn kết chặt chẽ giúp đỡ nhau cùng tiến bộ
- **Tư tưởng HCM về đoàn kết quốc tế:**
 - **Vai trò của đoàn kết quốc tế:**
 - + Thực hiện đoàn kết quốc tế nhằm kết hợp sức mạnh dân tộc và sức mạnh thời đại, tạo sức mạnh tổng hợp cho cách mạng Việt Nam
 - + Cùng nhân dân thế giới thực hiện thắng lợi các mục tiêu cách mạng của thời đại
 - **Lực lượng đoàn kết:**
 - + Phong trào cộng sản và công nhân thế giới
 - + Phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc
 - + Các lực lượng tiến bộ, yêu chuộng hòa bình, dân chủ, tự do và công lý
 - **Hình thức tổ chức:** 4 tổ chức mặt trận
 - **Nguyên tắc đoàn kết quốc tế:**
 - + Đoàn kết trên cơ sở thống nhất mục tiêu và lợi ích, có lý, có tình

+ Đoàn kết trên cơ sở độc lập, tự chủ, tự lực, tự cường

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ XÂY DỰNG NHÀ NƯỚC CỦA DÂN, DO DÂN, VÌ DÂN

- **Nhà nước CHXHVN mang bản chất giai cấp công nhân, vì:**
 - + Do ĐCSVN lãnh đạo
 - + định hướng phát triển đất nước theo hướng XHCN
 - + Nguyên tắc hoạt động: Tập trung dân chủ
- **Bản chất giai cấp công nhân thống nhất với tính nhân dân, tính dân tộc**
- **Xây dựng nhà nước có hiệu lực pháp lý mạnh mẽ**
 - + Xây dựng nhà nước hợp pháp, hợp hiến
 - + Hoạt động quản lý nhà nước bằng Hiến pháp, pháp luật
- **Xây dựng nhà nước trong sạch, hoạt động có hiệu quả**
- **Yêu cầu xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức:**
 - + Tuyệt đối trung thành với cách mạng
 - + Hăng hái, thành thạo công việc và giỏi chuyên môn
 - + Có mối liên hệ mật thiết với nhân dân
 - + Dám phụ trách, dám quyết đoán, dám chịu trách nhiệm
 - + Thường xuyên tự phê bình và phê bình
- **Khắc phục những tiêu cực trong Đảng**
- + **6 căn bệnh cần đề phòng:** Trái phép, cậy thế, hủ hóa, tư túng, chia rẽ, kiêu ngạo
- + **Những tiêu cực cần đề phòng:**
 - ++ Đặc quyền đặc lợi
 - ++ Tham ô, lãng phí, quan liêu
 - ++ Tư túng, chia rẽ, kiêu ngạo
- **HCM: kết hợp đức trị và pháp trị**

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ VĂN HÓA, ĐẠO ĐỨC VÀ XÂY DỰNG CON NGƯỜI MỚI

- **5 điểm lớn xây dựng nền văn hóa mới:** Xây dựng tâm lý, luân lý, xã hội, chính trị, kinh tế
- **Quan điểm HCM về vị trí vai trò của văn hóa**
 - Văn hóa là đời sống tinh thần của xã hội, thuộc kiến trúc thượng tầng
 - Văn hóa phải ở trong kinh tế và chính trị, phải phục vụ nhiệm vụ chính trị và thúc đẩy sự phát triển kinh tế
- **Chức năng của văn hóa**

- Bồi dưỡng tư tưởng đúng đắn: Độc lập, tự chủ, tự do; “vì nước quên mình, vì lợi ích chung quên lợi ích riêng”
- Mở rộng hiểu biết, nâng cao dân trí
- Bồi dưỡng đạo đức, lối sống con người, đi đến chân, thiện, mỹ
- **Một số lĩnh vực văn hóa: giáo dục, đời sống, văn nghệ**
- **Văn hóa giáo dục:**
 - + Mục tiêu: Thực hiện cả 3 chức năng của văn hóa thông qua dạy và học
- **Văn hóa văn nghệ:** bao gồm văn học và nghệ thuật, là biểu hiện tập trung nhất của nền văn hóa, là đỉnh cao của đời sống tinh thần, là hình ảnh của tâm hồn dân tộc
 - + Văn hóa văn nghệ là một mặt trận: “nghệ sĩ là chiến sĩ, tác phẩm văn nghệ là vũ khí”
 - + Văn nghệ phải gắn với thực tiễn đời sống của nhân dân
 - + Phải có những tác phẩm văn nghệ xứng đáng với thời đại mới của đất nước và dân tộc
- **Văn hóa đời sống:** thực chất là đời sống mới, bao gồm đạo đức mới, lối sống mới, nếp sống mới.
 - + **Đạo đức mới:** Cần, kiệm, liêm, chính
 - + **Lối sống mới:** lối sống có lý tưởng, có đạo đức: Cần sửa đổi cách ăn, cách mặc, cách ở, cách đi lại, hay còn gọi là phong cách sống và phong cách làm việc
- ++ **Phong cách làm việc:** tác phong quần chúng, tác phong tập thể - dân chủ, tác phong khoa học
 - + **Nếp sống mới:** nếp sống văn minh, là quá trình đưa lối sống mới trở thành thói quen, phong tục tập quán tốt đẹp, kế thừa và phát triển những thuần phong mỹ tục lâu đời của dân tộc
- **Tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức**
- **Vai trò và sức mạnh của Đạo đức:**
 - + Đạo đức là gốc của người CM
 - + Đạo đức tạo nên sức hấp dẫn của CNXH
- **Những chuẩn mực đạo đức cách mạng**
 - + Trung với nước, hiếu với dân
 - + Cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư:
- ++ Là thước đo sự giàu có về vật chất, vững mạnh về tinh thần, thể hiện sự văn minh tiến bộ
- ++ Cần, kiệm, liêm, chính là nền tảng của đời sống mới, nền tảng của

thi đua ái quốc

++ Chí công vô tư: “lo trước thiên hạ, vui sau thiên hạ”; là nêu cao chủ nghĩa tập thể, trừ bỏ chủ nghĩa cá nhân

- + Thương yêu con người, sống có tình nghĩa
- + Có tinh thần quốc tế trong sáng
- **Quan điểm về những nguyên tắc xây dựng đạo đức mới:**
- + Nói đi đôi với làm, phải nêu gương đạo đức: Nói đi đôi với làm là nguyên tắc quan trọng nhất trong xây dựng đạo đức mới
- + Xây đi đôi với chống
- + Phải tu dưỡng đạo đức suốt đời
- **Học tập và làm theo tư tưởng đạo đức HCM**
- + Kiên trì tu dưỡng các phẩm chất đạo đức HCM:

++ **6 cái yêu** được bác Hồ nói tại Đại hội sinh viên Việt Nam lần thứ II (7/5/1958):

Yêu Tổ quốc: Yêu như thế nào? Yêu là phải làm sao cho Tổ quốc ta giàu mạnh. Muốn cho Tổ quốc giàu mạnh thì phải ra sức lao động, ra sức tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm.

Yêu nhân dân: Mình phải hiểu rõ sinh hoạt của nhân dân, biết nhân dân còn cực khổ như thế nào, biết chia sẻ những lo lắng, những vui buồn, những công tác nặng nhọc với nhân dân.

Yêu chủ nghĩa xã hội: Yêu Tổ quốc, yêu nhân dân phải gắn liền với yêu chủ nghĩa xã hội, vì có tiến lên chủ nghĩa xã hội thì nhân dân mình mỗi ngày một no ấm thêm, Tổ quốc mỗi ngày một giàu mạnh thêm.

Yêu lao động: Muốn thật thà yêu Tổ quốc, yêu nhân dân, yêu chủ nghĩa xã hội thì phải yêu lao động, vì không có lao động thì chỉ là nói suông.

Yêu khoa học và kỹ thuật: Bởi vì tiến lên chủ nghĩa xã hội thì phải có khoa học và kỹ thuật.

- **Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng con người mới:**
- + Con người được nhìn nhận như một chỉnh thể
- + Con người cụ thể, lịch sử
- + Bản chất con người mang tính xã hội
- **Quan điểm Hồ Chí Minh về vai trò của con người:**
- + Là vốn quý nhất, nhân tố quyết định thành công của sự nghiệp cách mạng
- + Con người vừa là mục tiêu, vừa là động lực của cách mạng
- **Quan điểm Hồ Chí Minh về chiến lược “trồng người”**
- + Là yêu cầu khách quan, vừa cấp bách, vừa lâu dài của cách mạng

- + Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội, trước hết cần có con người xã hội chủ nghĩa
- + Là một trọng tâm, một bộ phận hợp thành của chiến lược phát triển kinh tế - xã hội